

Sayı: 34930642-610-66154
Konu: Soru Önergeleri(7/14157)

25.06.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Uşak Milletvekili Sayın Dilek Akagün YILMAZ tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/14157 Esas Numaralı yazılı soru önergesine verilen cevabi yazımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EKLER :

Soru Önergesi cevabı (? sayfa)

Guvenli Elektronik Imzalı
Aslı ile Aynıdır

2.6.2013.


Sebahattin BAYRAK
İlçe Müdürü

Bu Evrak Elektronik Ortamda İmzalanmıştır.

Adres : Eskişehir Yolu Söğütözü Mahallesi 2177.Sokak No:10/A
Çankaya/ANKARA
Telefon :
e-posta : sebahattin.bayrak@aile.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi : S. BAYRAK İlçe Sosyal Hizmetler Müdürü
Faks :
Elektronik Ağ: www.aile.gov.tr

Uşak Milletvekili Sayın Dilek Akagün **YILMAZ**'a Ait 7/14157 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

"İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 16. maddesinde "Evlenme sözleşmesi, ancak evleneceklerin özgür ve tam iradesiyle yapılır" denilmektedir. Anayasanın 41. maddesinde ise "Devlet her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirler alır" hükmü bulunmaktadır. 18 yaş altındaki her birey çocuk kabul edildiğine göre küçük yaşta kız çocuklarının (çocuk gelinler) evlendirilmesi hem insan haklarına hem de Anayasaya aykırıdır. Ülkemizde son yıllarda çocuk gelinlerin ve çocuk yaşta yapılan doğumların sayısının arttığı belirtilmektedir." ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Türkiye’de 18 yaşın altında evlendirilen kaç kız çocuğu bulunmaktadır? İmam nikahıyla bir arada yaşamaya zorlanan kız çocuğu sayısı kaçtır?

CEVAP 1: Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayınlanan Evlilik İstatistiklerinde erken yaş evliliklerinin 16-19 yaş grubu sınıflamasıyla yayımlanması ve bu sınıflamanın içinde 18 ve 19 yaşında evlenenlerin de bulunması nedeniyle 18 yaşın altında yapılan evliliklerin sayısı ile ilgili olarak bu verilere dayalı bir değerlendirme yapılamamaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu’nun evlenme istatistikleri veri tabanına göre 2011 yılı için 16-19 yaş arası evlenen kadınların sayısı 130647’dir.

Öte yandan, Bakanlığımızca 2011 yılında gerçekleştirilen Türkiye’de Aile Yapısı Araştırması verileri doğrultusunda, bireylerin ilk evliliklerini 18 yaşından önce veya sonra yapmış olma durumları, ilgili evliliklerin yapıldığı dönem ayrıntısında ve cinsiyet ayrımında aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 1: Cinsiyete ve İlk Evlenme Yılına Göre 18 Yaşından Önce veya Sonra Evlenmiş Olma Durumu (İlk Evlilik)

	Erkek		Kadın		Toplam	
İLK EVLENME YAŞI						
İlk Evlenme Yılı	18 yaş altı	18 yaş ve üzeri	18 yaş altı	18 yaş ve üzeri	18 yaş altı	18 yaş ve üzeri
2001-2005	1,2	98,8	14,6	85,4	8,0	92,0
2006-2011	0,3	99,7	7,6	92,4	3,8	96,2

Tabloda da görüldüğü gibi en güncel dönemde erkeklerin yüzde 0.3’ü, kadınların ise yüzde 7,6’sı 18 yaşın altında evlenmektedir.

SORU 2: 18 yaşın altında evlendirilen kız çocukların 18 yaş ve altında doğum yapanların sayısı kaçtır? Bu doğumlar sırasında hayatını kaybeden anne ve çocuk sayısı nedir?

CEVAP 2: Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2008 yılı raporunda doğurganlık ve yaş ilişkisi incelendiğinde, önceki senelere göre, kadınların erken yaşlarda çocuk doğurma eğilimlerinin değişmeye başladığı görölmektedir. Doğurganlıktaki azalma oransal olarak ilk doğum yapma yaşı olan 20-29 yaş grubundaki kadınlarda 30 ve üzeri yaştaki kadınlara göre daha fazladır. Doğurganlık, 20-29 yaş grubundaki kadınlarda, araştırma tarihinden önceki beş yılda % 18 azalırken; 30 ve üzeri yaştaki kadınlarda %12 azalmaktadır. Bu örüntü, doğurganlığın azaldığı nüfuslar ile uyumludur. Bunun yanı sıra, 15-19 yaş grubundaki kadınlarda doğurganlık düzeyinde gözlenen %30'luk azalma çok karşılaşılan bir durum değildir. Bu da, Türkiye'de bu yaş grubundaki kadınların çocuk doğurmaya başlamak için daha fazla beklediklerini göstermektedir. Bununla birlikte, Sağlık Bakanlığı'nın 2009 yılı verilerine göre adölesan(15-19 yaş gurubu) doğurganlık oranı binde 35,1'dir.

SORU 3: Yeni uygulamaya konulan 4+4+4 eğitim sisteminde zorunlu eğitim yaşının 14 yaş olması kız çocukların okuldan alınıp evlendirilmesine neden olmuyor mu?

CEVAP 3: 12 yıllık zorunlu eğitimde herkesin eğitime katılımı ve bu eğitim sürecini tamamlamaları zorunludur. Bilindiği üzere Medeni Kanun'un 124 üncü maddesine göre erkek ve kadınlar 17 yaşını doldurmadıkları sürece evlenemezler. Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda 16 yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilmektedir. Dolayısıyla 12 yıllık zorunlu eğitim sürecini bitirmeyen hiçbir öğrencinin eğitim sistemi dışına çıkıp, erken yaşta evlenmeleri mümkün değildir. Diğer taraftan zorunlu eğitim süresinin 12 yıl olduğu göz önüne alındığında 14 yaşında bir kız çocuğunun okuldan ayrılması mümkün görünmemektedir. Zira zorunlu eğitime devamın sağlanması daha önceden olduğu gibi veliler, okul yöneticisi ve mülki idare amirinin kanuni sorumluluğu altındadır.

SORU 4: Kız çocuklarının ikna edilerek ya da zorlanarak evlendirilmelerine karşı eğitimden ve sosyal yaşamdan koparılmaması için Bakanlık olarak hangi çalışmalarını yürütmektesiniz?

SORU 6: Ağrı il Müftüsü İzani TURAN'm, bluğa ermiş, akli eren kız çocuklarının evlendirilmesinde dinen bir sakınca olmadığına dair yaptığı açıklamayı doğru buluyor musunuz? Devlet tarafından korunması ve eğitilmesi gereken kız ve erkek çocuklarının erken yaşta evlendirilmesine yönelik teşvik edici açıklamalar yapan ağrı il Müftüsü hakkında herhangi bir işlem yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 4-6: Bakanlığımız erken yaşta evliliklerin önlenmesi konusunda toplumsal bilinçlendirme ve farkındalık çalışmalarını ile kamuoyuna yönelik bilgilendirme çalışmalarını gerçekeştirmektedir. Ayrıca erken evliliklerin ortaya çıkaracağı sorunları ve sağlıklı evliliklerin önemini vurgulayan paket programlar da (Aile eğitim programı, Ulusal Aiele Eğitim Programı, Kadın İnsan Hakları Eğitim Programı vb.) uygulanmaktadır. Erken yaşta

evlilikler ile ilgili, gerek Bakanlığımıza ulaşan ihbar ve şikayetler gerekse medyada yer alan haberler titizlikle incelenerek kollukla işbirliği içerisinde konuya müdahil olunmakta ve gerekirse çocukların koruma altına alınması sağlanmaktadır.

Kadın ve genç kızların sağlıklı evlilikler kurabilmeleri, evlilik kurumuna hazırlanmaları açısından 1995 yılından bu yana geliştirilmiş olan Kadının İnsan Hakları Eğitimi Programı (KİHEP) ülkemizde yaygın olarak uygulanmaktadır. Bu program çerçevesinde kadınların hakları ve sorunları konusunda bilgilendirilmeleri ve bilinçlendirilmeleri sağlanarak, kadın ayrımcılığına yol açan mekanizmaları daha iyi anlamalarına yardımcı olunması, kendilerine olan bakış açılarının değişmesi ve öz güvenlerinin artırılması yoluyla evde güç kazanmalarına, aile içi şiddetin önlenmesine ve doğru eş seçimine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

Yasal düzenlemelerin dışında, 24 Mart 2009 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde oluşturulan Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu bünyesinde “Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine İlişkin Uygulamaların İncelenmesi”, “Erken Yaşta Evlilikler”, “Eğitim Sistemimizdeki Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Yeri” ve “Çocuk Cinsiyeti Nedeniyle Kadın Üzerinde Oluşturulan Psikolojik Şiddet, Başlık Parası ve Geleneksel Evlilikler”, “Mobbing (İşyerinde Psikolojik Şiddet)” konularını araştırmak ve incelemek üzere alt komisyonlar kurulmuştur. Bu anlamda Komisyon, gerek kadın erkek eşitliğinin uygulamaya yansıtılmasında, gerekse sorun alanlarına yönelik çözüm önerileri geliştirilebilmesinde önemli role sahiptir ve kadın-erkek eşitliği konusunun Devletin en üst düzeyinde ciddi bir şekilde ele alındığını açıkça ortaya koymaktadır.

Bunlara ek olarak Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği'nin Çocuk Gelinler Projesi ikinci ayağında, yurt dışında çocuk evliliklerinin sıklıkla yaşandığı ülke örnekleri incelenmiş olup, bu kapsamda örnek teşkil edecek çalışmaların ülkemize entegre edilmesi planlanmaktadır.

SORU 5: Uluslararası Çocuk hakları Sözleşmesine göre 18 yaşına kadar her insanın çocuk sayıldığı göz önünde bulundurulduğunda, 18 yaş altında kız çocuklarının evlendirilmemesi için yasal bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 5: Bakanlığımızın teşkilat ve görevlerini düzenleyen 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 9/1-b hükmü uyarınca Bakanlığımıza; “kadına karşı ayrımcılığın önlenmesi, kadının insan haklarının ve toplumsal statüsünün korunması ve geliştirilmesi, kadının toplumsal hayatın tüm alanlarında etkin hâle getirilmesine yönelik ulusal politika ve stratejilerin belirlenmesi çalışmalarını koordine etmek, belirlenen politika ve stratejileri uygulamak, uygulanmasını izlemek ve değerlendirmek” görevleri verilmiştir. Söz konusu hükmün gerçekleştirilmesinin bir yolu olarak Bakanlık bünyesinde dönemsel olarak mevzuat taraması yapılmakta olup, kadının güçlendirilmesine yönelik her türlü önlem bu kapsamda değerlendirilebilecektir.